

ยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

STRATEGY DEVELOPMENT OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN LOWER NORTHERN THAILAND

พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม(พริมนิวงศ์)*

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.**

ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการพัฒนางยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๓) เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) จำนวน ๒๐ คน ด้วยการแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง (Structured in-Depth-interview) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธีเทคนิค SWOT Analysis และวิเคราะห์ข้อมูลจากทั้งสองขั้นตอนด้วยการพรรณนาความ และ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๔๖ คน วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

๑) องค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างแนวคิดของกระบวนการเชิงยุทธศาสตร์ของ โรบบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter) กระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มี ๘ ขั้นตอน ๑) ขั้นตอนกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ ๒) ขั้นตอนวิเคราะห์บริบทสิ่งแวดล้อม ๓) ขั้นตอนระบุโอกาสหรือภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรค ๔) ขั้นตอนวิเคราะห์ทรัพยากรองค์กรและความสามารถขององค์กร ๕) ขั้นตอนจุดแข็งและจุดอ่อน ๖) ขั้นตอนกำหนดเป็นสูตรยุทธศาสตร์ ๗) ขั้นตอนนำยุทธศาสตร์ไป ๘) ขั้นตอนประเมินผลยุทธศาสตร์

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, sairoong_j1@hotmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษา ยังน้อยการให้บริการด้านสาธารณสุขของรัฐขาดประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มากเท่าที่ควร ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมทางด้านการประกอบอาชีพยังไม่เพียงพอประมาณในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ต้องทำ ขาดบุคลากรทางด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การปศุสัตว์ พัฒนาชุมชนและนิติกร เพื่อการปฏิบัติงานและการถ่ายโอน

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ตามหลักนิติธรรม ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักนิติธรรม ความสามารถ อบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างความเป็น โครงการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ส่งเสริมการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักนิติธรรม มาประยุกต์ใช้กับบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตามหลักคุณธรรม สนับสนุนให้มีการเฝ้าระวัง ปลุกฝังให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพอ่อนโยน การปฏิบัติต่อประชาชนผู้มาติดต่อ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริการหลักคุณธรรม ตามหลักความโปร่งใส ส่งเสริมการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ

ส่งเสริมการร่วมมือกับคณะกรรมการ ส่งเสริมให้มีกิจกรรม อบรม บุคลากร เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา ความคิดเห็นใน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านการมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักความรับผิดชอบ สนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบ ปลุกฝังให้บุคลากรเอาใจใส่ต่อปัญหา สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กร สนับสนุนการจัดให้มีบริการสาธารณะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านความรับผิดชอบต่อมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นความ ตามหลักความคุ้มค่า ส่งเสริมปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประชาชน ส่งเสริมบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่งเสริม อบรมบุคลากรให้รู้จักการใช้ทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณโครงการต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในงานบริการขององค์กร

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และหลักธรรมาภิบาล

Objectives of this research were 1. to study components of development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region, 2. to study factors affecting development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region and 3. to propose the development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region

Methodology was mixed methods between quantitative and qualitative researches. The qualitative research collected data from 20 key informants with structured in-depth-interview by face-to-face interviewing and analyzed data by descriptive interpretation and SWOT analysis. The quantitative research collected data from 246 samples with questionnaires and analyzed data with descriptive statistics; frequency, percentile, mean and standard deviation.

Findings were as follows:

The component of development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region applied the Robbins and Coulter's model consisting of 8 steps; 1) mission, objective and strategy setting, 2) context and environment analysis, 3) opportunity, threat indication, 4) resource and capacity of organization analysis, 5) strength and weakness indication, 6) strategy formulation, 7) strategy implementation and 8) strategy evaluation.

Factors affecting development strategy of local administrative organizations in the lower Northern Region were that people participated less in educational planning. Public health service was not effective. People did not have political participation. There was not market for agricultural products. Career promotion was limited. Budget for administration was not sufficient. Personnel in educational service, public health, agriculture, livestock, community development officers and lawyers were not enough for operation and transferring.

Findings from the quantitative research indicated that the opinions toward the development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region according to good governance, by overall, had the mean value at 3.78. The mean values of each component: transparency had the mean value at the highest level at 3.84. The rules of laws had the lowest mean value at 3.74, still at high level.

Development strategy of local administrative organizations at lower Northern Region according to Good Governance consisted of 6 strategies: The rules of

laws; promoting the training and comprehension in the rules of laws with training and study tour project to promote public relations and clear understanding in order to enforce the rules of laws in the local administrative organizations. The ethics; promoting monitoring personnel to be polite, to have human relations with people who came to contact with workshop training project to create understanding between personnel and people to apply the ethics in service rendering.

The transparency; promoting cooperation with committee to set up training projects for personnel, opening opportunities for people to participate in checking, monitoring to operation with the transparency principle. The participation; opening opportunity to people to participate in expression of their ideas and opinions to solve problems, opening opportunity for people to observe the operation so that people would understand the application of the participation principle in local administrative organizations. The responsibility; promoting personnel to have responsibility, responding to solve problems, to have public services in order to create understanding the principle of responsibility and apply in the administration of local administrative organizations. The value for money; promoting duty performance to meet people's satisfaction, promoting limited resource management, budget allocation for projects and training personnel to have clear understanding to apply the principle of the value for money in the service rendering of local administrative organizations.

๑. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงโดยมีรูปแบบขององค์กรท้องถิ่นที่แตกต่างกันออกไป อาทิ องค์กรท้องถิ่นที่มีความเก่าแก่มากที่สุด ได้แก่ เทศบาลเดิมคือ องค์การบริหารส่วน และองค์กรท้องถิ่นที่เกิดขึ้นหลังสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองตนเองโดยรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Self Government) เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงอยู่ในฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐานของประเทศไทย โดยเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางการเมืองการปกครองแม้ว่าระบบการปกครองท้องถิ่นมิได้หมายถึงการมุ่งสร้างรูปแบบการปกครองตนเองระดับตำบลเท่านั้น แต่ตำบลหมู่บ้านก็เป็นพื้นที่ระดับ

ล่างสุดที่หลายฝ่ายต่างให้ความสำคัญโดยมีเหตุ ผลว่าเพื่อพัฒนาจิตสำนึกแห่งความเป็นประชาธิปไตย อันจะส่งผลต่อความแข็งแกร่งของการเมืองในระดับชาติตลอดจนเป็นการกระจายความเจริญและการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาคือความต้องการของประชาชนที่รากเหง้าของปัญหาซึ่งได้ปรับแนวคิดการพัฒนา จากอดีตที่ให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อส่งออกมาเป็นการเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองของทางราชการที่สามารถดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ได้ตามกฎหมายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็น องค์การพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบลชุมชนและจังหวัด มีความเชื่อว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับมีแนวโน้มจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบทเป็น องค์การที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน และทรัพยากรต่างๆ ในชนบทจึงน่าจะรู้ ถึงปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างดีอันจะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน^๑

ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษา องค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ก่อให้เกิด ผลกระทบกับประชาชนหลายเรื่องหลายประเด็น เช่น มีบางโครงการที่ผู้บริหารมีนโยบายให้ดำเนินการ ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนโดยประชาชนไม่มีโอกาสร่วมกันคิดเสนอโครงการ เพียงเพราะ ผู้บริหาร มุ่งการทำงานเพื่อประโยชน์ตัวเองและพวกพ้องเท่านั้น กระบวนการบริหารตามหลักกรรม ขององค์กรบริหารส่วนตำบลจึงควรที่จะเริ่มที่ตัวบุคคลที่เป็นผู้นำของท้องถิ่นต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม เพราะถ้าผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลไม่ดีไม่มีคุณธรรมจะส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทั้งปวงของ ท้องถิ่นนั้นๆ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันที่อยู่ภายใต้โลกของการเปลี่ยนแปลงหรือโลกาภิวัตน์ จึงต้องพัฒนา ตนเองตามกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้นโดยนำกลยุทธ์การบริหารงานตามหลักกรรม มาประยุกต์ใช้ ในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงที่สุดก็จะทำให้ประเทศชาติพัฒนาต่อไป และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานในด้านการบริการประชาชน อย่างแท้จริง และทั่วถึง และนำเสนอยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักกรรมมาภิบาลเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมี “หลักกรรมมาภิบาล” อยู่ในจิตสำนึกจนเกิดการบริหารที่มีธรรมเป็นหลักในการบริหารที่เป็นธรรมมาภิบาล หลอมรวมทัศนคติ ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยม จากการปลูกฝังถ่ายทอดจากผู้บริหารท้องถิ่นสู่ผู้ ปฏิบัติหน้าที่ให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ให้บริการประชาชนด้วยความ เสมอภาคอันจะนำไปสู่ “การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน”

^๑วิรัช นิการวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๒๗๙.

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

๓. เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาของรองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ในครั้งนี้จะใช้กระบวนการศึกษาหรือระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Designs) วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นหลัก^๒ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ นำผลการวิจัยเชิงปริมาณไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีแบบสอบถาม (Questionnaire) มีวิธีการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ ข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาไทย ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ เอกสาร หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นที่ ๒ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๒๐ รูป

ขั้นที่ ๓ แจกแบบสอบถามผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และครู ที่อาศัยอยู่ในการปกครอง ของรองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่นเขตพื้นที่ในภาคเหนือตอนล่าง โดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน ๒๔๖ ชุด

ขั้นที่ ๔ การบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง นำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis มาร่วมกำหนดและนำเสนอ ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครุภัณฑ์ส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ต่อการประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมานำเสนอเขียนเป็นความเรียงต่อไป

^๒องอาจ ฉัยพัฒน์, การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณเชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑), หน้า ๒๕๓.

๔. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๒๐ รูป/คน และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิด เพื่อนำเป็นข้อมูลในการและนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และหาข้อสรุปรวมของข้อมูล

๕. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” มีผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

แนวคิดของกระบวนการเชิงยุทธศาสตร์ของ ร็อบบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter) กระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มี ๘ ขั้นตอน ๑) ขั้นตอนกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ ๒) ขั้นตอนวิเคราะห์บริบทสิ่งแวดล้อม ๓) ขั้นตอนระบุโอกาสหรือภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรค ๔) ขั้นตอนวิเคราะห์ทรัพยากรองค์กรและความสามารถขององค์กร ๕) ขั้นตอนระบุจุดแข็งและจุดอ่อน ๖) ขั้นตอนกำหนดเป็นสูตรยุทธศาสตร์ ๗) ขั้นตอนยุทธศาสตร์ไป ๘) ขั้นตอนประเมินผลยุทธศาสตร์

๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษายังน้อยการให้บริการ ด้านสาธารณสุขของรัฐขาดประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มากเท่าที่ควรไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมทางด้านการประกอบอาชีพยังไม่เพียงพองบประมาณในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ต้องทำ ขาดบุคลากรทางด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การปศุสัตว์ พัฒนาชุมชนและนิติกร เพื่อการปฏิบัติงานและการถ่าย โอนยุทธศาสตร์เป็นการใช้กฎง่ายๆ (Use of simple rules) ยุทธศาสตร์มาจากประสบการณ์และการปฏิบัติและเป็นการนำกฎง่ายๆ มาใช้ ที่ได้ใช้กันมาสม่ำเสมอ^๓ นำมาใช้ในองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน ไม่มีเวลาที่จะใช้กระบวนการสร้างยุทธศาสตร์ที่ยาวนาน

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

^๓ White, C. Strategic management, New York: McMillan, 2004), p 26.

๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักนิติธรรม ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักนิติธรรม ความสามารถ อบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างความเป็น โครงการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ส่งเสริมการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักนิติธรรม มาประยุกต์ใช้กับบุคลากรองค์การบริหารส่วน

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักคุณธรรม สนับสนุนให้มีการเฝ้าระวัง ปลุกฝังให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพอ่อนโยน การปฏิบัติต่อประชาชนผู้มาติดต่อ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่าง เจ้าหน้าที่และประชาชนในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริการหลักคุณธรรม

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักความโปร่งใส ส่งเสริมการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมการร่วมมือกับคณะกรรมการ ส่งเสริมให้มีกิจกรรม อบรม บุคลากร เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา ความคิดเห็นใน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านการมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักความรับผิดชอบ สนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบ ปลุกฝังให้บุคลากรเอาใจใส่ต่อปัญหา สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กร สนับสนุนการจัดให้มีบริการสาธารณะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านความรับผิดชอบมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักความคุ้มค่า ส่งเสริมปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประชาชน ส่งเสริมบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่งเสริม อบรมบุคลากรให้รู้จักการใช้ทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณโครงการต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในงานบริการขององค์กร **โอกแลนด์ (Oakland)** กล่าวว่า Strategy มาจากรากศัพท์ภาษากรีก ๒ คำ หรือ Straos แปลว่า กองทัพ (Army) หรือ ทหาร กับคำว่า Agein แปลว่า การนำ (To Lead) เมื่อรวมกันเป็น “Strategem” หมายความว่า

“แผนการ” หรือ “กลวิธีการเอาชนะศัตรู” (A trick or plan to deceive an enemy or gain an advantage.)^๔

๖. อภิปรายผล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักนิติธรรม แนวทางปฏิบัติ ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักนิติธรรมเพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีคุณภาพ มีความรู้ และความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมอบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างความเป็นธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารงาน โครงการฝึกอบรมศึกษาดูงานหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่า ๑.การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ ๑) หลักความรับผิดชอบ ๒) หลักนิติธรรมและความเสมอภาค ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักความคุ้มค่า ๕) หลักความมั่นคง ๖) หลักความมีส่วนร่วม ๗) หลักคุณธรรม และ ๘)หลักการใช้อำนาจหน้าที่ ๒.การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับขอบข่ายการวิจัย^๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักคุณธรรม แนวทางปฏิบัติสนับสนุนให้มีการเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหายาเสพติดและการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปลุกฝังให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการแก่ประชาชน อบรมการสร้างความเป็นธรรมในงานสนับสนุนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในงานสนับสนุนการปฏิบัติต่อประชาชนผู้มาติดต่อหรือใช้บริการอย่างความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริการ

เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริการหลักคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิตาภา เร่งมีศรีสุข** วิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาริยธรรมาภิบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง” พบว่า๑) คุณลักษณะ

^๔ Oakland, J., *Total quality Management : Text with case*. 2nd ed. (Oxford : Butterworth Heineman, 1986), p.118.

^๕ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (การบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑).

จริยธรรมาภิบาลประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ และแนวทางการประพฤติ การปฏิบัติอันดีงามในการบริหารโดยนำหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบต่อมารับใช้ในงานบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ การจัดการ ประกอบด้วยเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ กระบวนการจัดการทรัพยากรจัดการ หน่วยงานที่รับผิดชอบและการวัดประเมิผล ๓) ปัจจัยแห่งความสำเร็จการจัดการ ประกอบด้วย ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัฒนธรรมองค์กร องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบการบริหาร นโยบายการสร้างจริยธรรมาภิบาล และ ๔) การประยุกต์หลักธรรมสำหรับการดำเนินงาน คือ อิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา^๖

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนางานการบริหารส่วนตำบล ด้านหลักความโปร่งใส แนวทางปฏิบัติส่งเสริมการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ อย่างโปร่งใส เพื่อให้พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างมีคุณภาพ มีความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมส่งเสริมการร่วมมือกับคณะกรรมการประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักความโปร่งใสมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมให้มีกิจกรรม อบรม บุคลากรในการทำงานด้วยความโปร่งใส ไม่ทุจริตเพื่อสร้างแรงจูงในการนำหลักความโปร่งใสมาใช้ในการบริหารงานเปิดโอกาสให้ประชาชนและพนักงานติดตามตรวจสอบแผนงาน โครงการต่างๆ และการใช้งบประมาณ อย่างโปร่งใสเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัชยา ภักดีจิตต์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษากลไกและกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า กลไกและกระบวนการบริหารองค์การมหาชนของไทยในปัจจุบันภายใต้กรอบแนวคิดธรรมาภิบาลถูกต้องตามกฎหมาย ตามหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการอื่นตามกรอบแนวคิดธรรมาภิบาลยังไม่ครอบคลุม และข้อมูลสำคัญที่ได้จากกลุ่มบุคคลส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ และประเมินผลองค์การมหาชน และฝ่ายการเมือง คือ กลุ่มสมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการบริหาร การศึกษาความยืดหยุ่นและความคล่องตัวความเป็นอิสระทางการบริหาร พบว่า องค์การมหาชนมีความยืดหยุ่นและความคล่องตัวทางการบริหารในระดับหนึ่ง แต่ไม่มีความเป็นอิสระทางการบริหารอย่างแท้จริงตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งการบริหารงานได้รับการแทรกแซงทางการเมืองทั้งการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการบริหาร^๗

^๖จิตภา เริงมีศรีสุข, “ยุทธศาสตร์การพัฒนายจริยธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๗รัชยา ภักดีจิตต์, “องค์การมหาชนของไทย : การศึกษากลไกและกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เบญจ พรพลธรรม**^๔ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

พบว่า การจัดการความโปร่งใสภายในองค์กรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ ได้แก่ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายการบริหารงานให้ชัดเจน การจัดระเบียบด้านข้อมูลข่าวสารการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส การจัดการด้านการบริหารของผู้นำองค์กรที่มีความยุติธรรมโปร่งใส และเข้าถึงความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนและการมีระบบบริหารจัดการความโปร่งใสที่เป็นรูปธรรมและมีกลไก สำหรับกลไกรูปแบบตัวชี้วัดการจัดการความโปร่งใส ประกอบด้วย นโยบายฝ่ายบริหาร การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การสร้างจิตสำนึก คุณธรรมศีลธรรม และจริยธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ การตรวจสอบ ระบบการให้บริการและผู้รับบริการ ระบบโครงสร้าง ในส่วนการจัดการการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย มิติสังคม มิติทางเศรษฐกิจหรือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วม แนวทางปฏิบัติการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชนเพื่อสร้างความสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรและประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบล และการจัดทำแผนพัฒนางานองค์กรบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆโครงการสนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนความรู้ ในการบริหารชุมชนร่วมกันส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุม โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เบญจ พรพลธรรม**^๕ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านมีการปรับบทบาทของราชการส่วนกลางราชการบริหารส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจมีการปรับกลไก

^๔เบญจ พรพลธรรม, “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

^๕เบญจ พรพลธรรม, “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืนรวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้นและจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสในส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการด้านการบริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเองและเป็นอิสระมากขึ้นผู้บริหารและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะเปลี่ยนบทบาทจากฐานะผู้จัดทำบริการสาธารณะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจนและการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบล ด้านหลักความรับผิดชอบแนวทางปฏิบัติสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการดำเนินโครงการกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ของชุมชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักการมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนปลูกฝังให้บุคลากรเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบริการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านความรับผิดชอบมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นความรับผิดชอบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิรัชย์ ศรีราม** วิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” พบว่า สภาพปัญหาและผลกระทบ ประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารสาธารณะ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการศึกษา และด้านการบริหารสาธารณะสุข ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน พบว่าการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างมาก การให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กรก่อให้เกิดการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบร่วมกับระบบการบริหารมีความสัมพันธ์ในการกำกับดูแลในองค์กร การปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคือหัวใจหลักแห่งความสำเร็จในดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมภาคสังคมเทศบาลต้องสร้างกลไกให้ชัดเจนมากที่สุด^{๑๐}

^{๑๐}พิรัชย์ ศรีราม, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารส่วนตำบล ด้านหลักความคุ้มค่า แนวทางปฏิบัติส่งเสริมปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดเพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากรและประชาชน การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ในงานบริหารโครงการ กิจกรรมต่างๆ ด้วยหลักความรับผิดชอบต่อพร้อมทั้งรับทราบปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อำนวย บุญรัตนไมตรี^{๑๑}** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีการจัดการขยะ” พบว่า องค์ประกอบการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ด้านคือ ด้านนโยบายการจัดทำบริการสาธารณะ ด้านกฎหมายด้านสภาพทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงบประมาณการจัดการขยะ และ การจัดการขยะ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบองค์กรความร่วมมือเพื่อการจัดการขยะ ในระดับต่ำถึงระดับปานกลาง องค์ประกอบการจัดทำบริการสาธารณะการจัดการขยะที่มีแนวโน้มทำให้มีความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ๓ องค์ประกอบ ตามลำดับ คือ การจัดการขยะ งบประมาณการจัดการขยะและสภาพทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบองค์กรความร่วมมือเพื่อการจัดการขยะที่มีโอกาสจัดตั้งขึ้นได้มี ๓ รูปแบบ ตามลำดับ คือ การทำความตกลงระหว่างองค์กร หน่วยบริการ รูปแบบพิเศษ และสหการสำหรับความแตกต่างด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและคุณภาพของการจัดทำบริการสาธารณะการจัดการขยะระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการขยะร่วมกันนั้น มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการจัดการขยะที่ไม่มีความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ส่วนด้านอื่นไม่มีความแตกต่างกัน

๗. ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ไปปฏิบัติประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะการนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

๑ การเสนอแนะด้านนโยบาย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการเสนอแนะด้านนโยบาย พบว่ามีผู้วิจัยไว้ดังนี้

๑) การกำหนดนโยบายการจัดการความรู้ด้านยุทธศาสตร์ ควรกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสริมสร้างกระบวนการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

^{๑๑}อำนวย บุญรัตนไมตรี, “การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีการจัดการขยะ”, *คุณิพนธ์ปรัชญาคุณิพนธ์* (สาขาวิชารัฐศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔).

๒) การนำรูปแบบการจัดการความรู้ไปสู่ท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จโดยมีกระบวนการติดตามประเมินผล

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดการความรู้ในส่วนงาน

๒. การเสนอแนะด้านปฏิบัติ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการเสนอแนะด้านปฏิบัติ พบว่ามีผู้วิจัยไว้ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ ด้านการจัดการความรู้ เพื่อการพัฒนาองค์กรเอง

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดขั้นตอนการจัดการความรู้โดยจัดทำคู่มือการจัดการความรู้สำหรับใช้เป็นข้อปฏิบัติในการดำเนินการขององค์กร

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกระตุ้น และชี้แนะให้ให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้สำหรับองค์กร

๔) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปร่วมพูดคุยตามบ้านของประชาชนเพื่อจะได้รับทราบปัญหาได้กว้างขึ้น และมากขึ้น เพื่อดูปัญหาในพื้นที่ ไม่ใช่ปัญหาที่มาจากการประชุมเพียงอย่างเดียว

๕) จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึก การรักท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อประชาชนจะได้รับผลประโยชน์จากการทำแผนโดยทั่วกัน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ :

วิรัช นิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๒๗๙.

องอาจ ณัยพัฒน์, การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณเชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑), หน้า ๒๕๓.

๒. วิทยานิพนธ์

จิตาภา เร่งมีศรีสุข, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาจริยธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

บุญจ พิรพลธรรม, “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

บุญจ พิรพลธรรม, “การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

พิรัชย์ ศรีราม, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

รัชยา ภักดีจิตต์, “องค์การมหาชนของไทย : การศึกษากลไกและกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล”, **ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต**, (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).

ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, **ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต**, (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑).

อำนวย บุญรัตน์ไมตรี, “การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีการจัดการขยะ”, **ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔).

๓. หนังสือภาษาอังกฤษ

Oakland, J., **Total quality Management : Text with case**. 2nd ed. (Oxford : Butterworth Heineman, 1986), p.118.

White, C. **Strategic management**, New York: McMillan, 2004), p 26.